

DECIZIE

31 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței judecătorești: Oleg Sternioală

Judecători: Ala Cobăneanu, Nicolae Craiu, Maria Ghervas, Iurie Bejenaru

examinând cererea de recurs declarată de Societatea cu răspundere limitată
”Cahul Gaz”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe acțiuni
”Modernus” împotriva Societății cu răspundere limitată ”Cahul-Gaz” cu privire la
contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 15 august 2017 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă:

La 08 decembrie 2015 SA ”Modernus” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SRL ”Cahul-Gaz”, solicitând anularea procesului-verbal nr.9a din 20
octombrie 2015 în temeiul căruia s-a calculat suma prejudiciului în mărime de 97
850,84 lei, ca fiind ilegal.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, la 11 august 2015 de către reprezentanții
SRL ”Cahul-Gaz” a fost efectuat un control la contorul de gaze naturale modelul BK
G-4CT nr. 28843592, instalat în sediul SA ”Modernus”, Restaurantul ”Laguna”, situat
în XXXXX. Astfel, reprezentanții SRL ”Cahul-Gaz” au demontat contorul de gaze, cu
suspiciuni de falsificare a sigiliului din fabrică și sigiliul din material plastic al
Moldovei Gaz. În rezultatul acestui control la 20 octombrie 2015 au întocmit
procesul-verbal nr.9a, prin care s-a decis ca SA ”Modernus” să achite paguba material
în sumă de 97 850,84 lei.

A precizat reclamantul că, procesul-verbal nr.9a din 20 octombrie 2015 este
ilegal din următoarele considerente.

La 16 noiembrie 2012 în apropierea contorului de gaze a fost depistat un miros
foarte puternic de gaze. Pentru înlăturarea scurgerii de gaze depistate, reprezentanții
SRL ”Cahul – Gaz”, au rupt sigiliul de la contorul de gaze naturale, după care au
înlăturat scurgerea de gaze și au înlocuit cu un alt sigiliu cu nr. 0937209, însă nu au
dus la bun sfârșit lucrul lor, nu au sigilat corespunzător contorul de gaze naturale.

A mai indicat reclamantul că reprezentanții SRL ”Cahul – Gaz” au luat datele

de la contorul de gaz, și careva plângeri că nu au acces la contorul de gaze nu au parvenit.

În sensul ilegalității procesului-verbal nr. 9a din 20 octombrie 2015 reclamantul a relatat că, la 05 august 2015 reprezentanții SRL ”Cahul – Gaz” s-au prezentat pentru a lua datele de la contorul de gaze, și pe motiv că au apărut suspiciuni în privința contorului de gaze, sigiliilor aplicate, au întocmit un act, nefiind completat în totalitate, astfel nu a fost indicat dacă sunt sau nu sigiliile deteriorate.

S-a mai menționat că, la data de 11 august 2015 reprezentanții SRL ”Cahul – Gaz” au anunțat despre un nou control la contorul de gaze, având suspiciuni asupra unor nereguli la contorul de gaze și de demontarea acestuia, însă fără a le aduce la cunoștință neregulile suspectate.

La data de 18 august 2015 a fost efectuată expertiza asupra contorului de gaze ridicat de la SA ”Modernus”, cu suspectarea falsificării sigiliului de fabrică și a sigiliului din masa plastic al Moldovei Gaz. Efectuarea expertizei a venit din partea SRL ”Cahul – Gaz”, iar reclamantul nu a înaintat careva pretenții.

A susținut reclamantul că, SRL ”Cahul – Gaz” trebuia să-i anunțe despre data, locul și ora efectuării expertizei contorului de gaze ce aparține SA ”Modernus”, drept care le-a fost încălcat. Nu au fost depistate deteriorări a integrității corpului contorului de gaz, iar sigiliul nr.0501 Moldova Gaz 0937209 nu a fost reinstalat.

Prin încheierea din 20 aprilie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost atras în proces SA ”Moldova Gaz” ca intervenient accesoriu de partea pârâtului.

Prin hotărârea din 17 mai 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 15 august 2017 a Curții de Apel Cahul a fost admis apelul depus de avocatul Dumitran Ignat în interesele SA ”Modernus”, fiind casată hotărârea din 17 mai 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, și a fost emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii; a fost micșorată suma prejudiciului stabilită prin decizia Comisiei de examinare a cazurilor de încălcare a clauzelor contractuale de consumatori a SRL ”Cahul – Gaz” din 20 octombrie 2015 în privința consumatorului SA ”Modernus” până la 25 601, 97 lei, calculată pentru perioada 10 mai 2015 – 10 august 2015, în rest acțiunea a fost respinsă.

La 15 noiembrie 2017 SRL ”Cahul Gaz” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural, și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

S-a mai indicat în recurs că, instanța de apel a recalculat suma prejudiciului pentru perioada de 3 luni, constatând eronat că a avut loc o intervenție vizibilă la contor. Mai mult ca atât, SRL ”Cahul Gaz” corect a calculat suma prejudiciului pentru perioada 01 septembrie 2014-10 august 2015.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în

termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Prin scrisoarea de însoțire Curtea de Apel Cahul a expediat în adresa părților copia deciziei din 15 august 2017, la 07 septembrie 2017 (f.d.148), iar conform avizului de recepție la 15 septembrie 2017 (f.d.154) a fost recepționată contra semnătură de către SRL "Cahul Gaz". Prin urmare, recursul declarat la 15 noiembrie 2017 se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 10 ianuarie 2018 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de SRL "Cahul Gaz" și va casa decizia instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiectiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (1)-(3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Materialele cauzei denotă că, la 01 ianuarie 2013, între SRL „Cahul Gaz” și SA "Modernus" a fost încheiat contractul nr. 210/13 privind furnizarea gazelor naturale pentru consumatorii noncasnici în anul 2013, prin care furnizorul s-a obligat să furnizeze gaze naturale în anul 2013 în volum de 21 100 m³, iar consumatorul

noncasnic să primească și să achite volumul de gaze naturale utilizat (f.d. 10).

Conform actului de demontare a echipamentului de măsurare nr. 415, a echipamentului de măsurare BK G - 4CT Nr. 28843592, a fost aplicat sigiliul (f.d. 7).

La data de 14.08.2015, Comisia SRL „Cahul Gaz” prin procesul-verbal nr. 9 a hotărât expedierea contorului BK G-4CT nr. 28843592 (împreună cu sigiliul nr. 0937209), împachetat și sigilat cu numărul sigiliului 7013904, la expertiză, totodată a fost informat reclamantul că este în drept să aleagă locul și timpul petrecerii expertizei independente (f.d. 27).

Prin procesul-verbal nr. 9a din 20.10.2015 reclamantul a fost obligat să achite suma prejudiciului în mărime de 97 850.84 lei pînă la data de 05.11.2015, totodată a fost obligat să achite cheltuielile pentru efectuarea expertizei independente în sumă de 580 lei. (f.d. 6, 28)

Prin hotărârea din 17 mai 2017 a Judecătorei Cahul, sediul Central a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 15 august 2017 a Curții de Apel Cahul a fost admis apelul depus de avocatul Dumitran Ignat în interesele SA ”Modernus”, fiind casată hotărârea din 17 mai 2017 a Judecătorei Cahul, sediul Central, și a fost emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii; a fost micșorată suma prejudiciului stabilită prin decizia Comisiei de examinare a cazurilor de încălcare a clauzelor contractuale de consumatori a SRL ”Cahul – Gaz” din 20 octombrie 2015 în privința consumatorului SA ”Modernus” pînă la 25 601,97 lei, calculată pentru perioada 10 mai 2015 – 10 august 2015, în rest acțiunea a fost respinsă.

Instanța de recurs, verificând legalitatea deciziei instanței de apel prin prisma criticilor formulate în recurs, conchide că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat și amplu argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante și cu trimitere la probele administrate, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, din următoarele considerente.

Colegiul reține că instanța de apel în motivarea soluției sale a invocat că, prima instanță eronat a ajuns la concluzia că intervenția la contorul de gaze al SA ”Modernus” nu a fost una vizibilă, motiv din care calculul prejudiciului s-a efectuat pentru perioada 01 septembrie 2014 – 10 august 2015 în sumă de 97 850, 84 lei, ca fiind contrar legii, circumstanță care constituie temei pentru casarea hotărârii instanței de fond.

În motivarea deciziei sale, instanța de apel a mai menționat că, contorul instalat la SA ”Modernus” a fost demontat în legătură cu faptul că, cordonul sigiliului instalat de SRL ”Cahul-Gaz” nu trece prin sigiliul uzinei producătoare, astfel fiind bănuieți în falsificarea sigiliului uzinei producătoare și sigiliului de plastic. Astfel, a conchis instanța de apel că în speța dată este constatată situația intervenției vizibile în funcționarea echipamentului de măsurare-deteriorarea sau intervenția asupra sigiliului autentic.

Or, având în vedere că s-a constatat intervenția vizibilă în funcționarea echipamentului de măsurare, ce aparține apelantului SA ”Modernus” și prevederile

pct. 151 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin hotărârea ANRE nr. 415 din 25.05.2011, instanța de apel a considerat că la calcularea consumului de gaze naturale, conform sistemului paușal, urma a fi luată în calcul perioada de timp de la data ultimei citiri a indicațiilor echipamentului de măsurare și până la data depistării, dar nu mai mare de 3 luni, și numărul orelor de utilizare pentru aparatele de gaz, indicate în contractul de furnizare a gazelor naturale, utilizate de consumatorul noncasnic.

Prin urmare, instanța de apel a reiterat că consumul de gaze s-a calculat pentru perioada 10 mai 2015 – 10 august 2015, în sumă de 25 601 lei 97 bani, prejudiciu cauzat SRL ”Cahul – Gaz” de către SA ”Modernus” prin consum fraudulos de gaze naturale. Or, SRL ”Cahul - Gaz” calculând prejudiciul material cauzat prin consumul fraudulos de gaze naturale în sumă de 97 850,84 lei, pentru o perioadă de 344 zile, a încălcat prevederile pct. 151 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin hotărârea ANRE nr. 415 din 25 mai 2011, motiv pentru care decizia nr. 9a din 20 octombrie 2015 nu are suport juridic, respectiv, este parțial neîntemeiată în partea calculului aplicat.

Colegiul consideră irelevantă ipoteza instanței de apel precum că au fost ignorate prevederile pct. 151 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin hotărârea ANRE nr. 415 din 25.05.2011, deoarece, intervenția constatată la contor nu a fost una vizibilă, motiv pentru care calculul s-a efectuat pentru perioada 01 septembrie 2014-10 august 2015.

Or, conform pct. 151 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin hotărârea ANRE nr. 415 din 25.05.2011 în cazul în care se constată încălcarea clauzelor contractuale de către consumatorul final, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, furnizorul este în drept să calculeze consumul de gaze naturale conform sistemului paușal, ținând cont de volumul facturat și achitat de către consumatorul final pentru perioada recalculării.

În cazul intervenției vizibile în funcționarea echipamentului de măsurare (defectul sau lipsa sticlei la echipamentul de măsurare, defectarea corpului echipamentului de măsurare, deteriorarea sau intervenția asupra sigiliului autentic, ruperea cordonului sigiliului sau restabilirea lui după ce a fost rupt, lipsa sigiliului), la calcularea consumului de gaze naturale, conform sistemului paușal, se va lua în considerație perioada de timp de la data ultimei citiri a indicațiilor echipamentului de măsurare (controlului vizual al echipamentului de măsurare) și până la data depistării, dar nu mai mare de 3 luni, în cazul lipsei accesului la citirea indicațiilor echipamentului de măsurare.

În celelalte cazuri la efectuarea calculelor consumului de gaze naturale conform sistemului paușal se utilizează perioada de la data ultimului control al echipamentului de măsurare sau perioada de la data comiterii acestor încălcări (în cazul echipamentelor de măsurare cu memorie) și până la data depistării, dar nu mai mare de un an.

În calcule se ia în considerație numărul orelor de utilizare pentru diferite tipuri de aparate de utilizare, indicate în Anexa nr.4 la prezentul Regulament.

La determinarea volumului de gaze naturale consumat în rezultatul încălcării clauzelor contractuale de către consumatorul final, care au dus la neînregistrarea/înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, furnizorul de gaze naturale este obligat să ia în considerație toți factorii care permit calcularea corectă a posibilului prejudiciu cauzat furnizorului.

Prin urmare, Colegiul reiterează că argumentul instanței de apel precum că intervenția la contorul de gaze al SA "Modernus" a fost vizibilă, conform prevederilor pct.151 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale - caz de intervenție vizibilă, este eronat și nu poate fi aplicat în speța dată.

În speță, Colegiul reține că circumstanțele expuse supra și, în principiu, stabilite de instanța de fond, relevă că intervenția constatată la contor nu a fost una vizibilă, motiv pentru care calculul s-a efectuat pentru perioada 01.09.2014-10.08.2015, fiind pus în calcul numărul de ore de utilizare a aparatului conform normelor legale.

Astfel, just instanța de fond a conchis că la efectuarea calculelor consumului de gaze naturale conform sistemului paușal se utilizează perioada de la data ultimului control al echipamentului de măsurare sau perioada de la data comiterii acestor încălcări (în cazul echipamentelor de măsurare cu memorie) și pînă la data depistării, dar nu mai mare de un an.

Colegiul reține constările instanței de fond precum că, conform pct. 78 lit. j) al Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor, aprobat prin hotărîrea consiliului de Administrație al ANRE nr. 415 din 25 mai 2011, consumatorul final este obligat să păstreze intact echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate lui.

Conform art. 113 și 114 din Regulamentul menționat se menționează că, consumatorul final este responsabil de integritatea echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate. El este obligat să informeze furnizorul imediat ce depistează deteriorarea echipamentului de măsurare și/sau violarea sigiliilor aplicate. Se interzice consumatorului final să intervină sub orice formă asupra echipamentului de măsurare, inclusiv în funcționarea lui, și asupra sigiliilor aplicate lui sau la celelalte instalații ale operatorului de rețea, sau să blocheze accesul personalului operatorului de rețea la acestea. De asemenea, se interzice consumatorului final să influențeze echipamentul de măsurare cu diferite mijloace tehnice în scopul denaturării rezultatelor măsurării volumelor de gaze naturale consumate.

Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de fond precum că la 11.08.2015, la S.A. "Modernus" s-au prezentat colaboratorii SRL "Cahul - Gaz", care au anunțat administrația pentru un nou control al contorului de gaze naturale. Examinând în prezența reprezentantului S.A. "Modernus" contorul de gaze nr. 28843592 ce-i aparține au presupus că plomba uzinei producător nu este integră și datele echipamentului de măsurare au fost denaturate.

Conform pct. 123 al Regulamentului sus menționat, personalul operatorului de rețea este obligat să demonteze, în prezența consumatorului final, echipamentul de măsurare instalat la consumatorul final pentru efectuarea constatării tehnico-

științifice, în cazul în care presupune că echipamentul de măsurare în cauză sau sigiliile aplicate lui nu sînt integre, se presupune că echipamentul de măsurare a fost influențat cu diferite mijloace tehnice în scopul denaturării rezultatelor măsurării volumelor de gaze naturale consumate. Personalul operatorului de rețea este obligat să întocmească actul de demontare în 2 exemplare (cîte un exemplar pentru fiecare parte).

Conform Raportului de expertiză nr. 523 din 18.08.2015 eliberat de Centrul de Expertize Independente „CEXIN”, (f.d.24) s-a constatat că sigiliul uzinei producător a fost înlăturat, mecanismul de evidență a consumului de gaze a fost scos și influențat asupra pieselor lui interne, apoi a fost instalat sigiliul existent.

Totodată, Colegiul menționează și raportul de expertiză nr. 99-100 din 22.02.17 (f.d.54-70), executat la demersul reclamantului, conform căruia pe suprafețele contorului, a detaliilor interioare inclusiv a dinților cu pinioanele cu indicații cifrice, a sigiliului au fost depistate urme de intervenții mecanice fapt ce a condus la modificarea indicațiilor.

În acest sens, Colegiul citează prevederile art. 128 al Regulamentului menționat și anume concluziile raportului constatării tehnico-științifice, concluziile raportului verificării metrologice de expertiză, rezultatele examinării de către furnizor a altor factori, pot servi furnizorului drept bază pentru luarea deciziei privind încălcarea clauzelor contractuale de către consumatorul final, dacă acestea indică circumstanțele și mijloacele ce au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat.

La caz, Colegiul reține că reprezentanții SRL „Cahul Gaz” au adus la cunoștință reclamantului despre rezultatele expertizei, reprezentantul S.A. ”Modernus” a asistat la efectuarea constatării tehnico-științifice a echipamentului de măsurare, însă nu a solicitat efectuarea constatării tehnico-științifice repetate și nu a contestat rezultatele ei, fapt confirmat și de reprezentantul reclamantului, Roșcovanu Adriana în ședința de judecată.

În speță a fost stabilit că ultimul control al echipamentului de măsurare a fost la 11.08.2015 și atunci au fost depistate semne de intervenție la sigilii. Prin urmare, perioada pentru care a fost calculat consumul fraudulos a început cu 01.09.2014 – 10.08.15. Conform anexei la același contract au fost stabilite aparatele ce urmează a fi exploatate de consumatorul noncasnic și anume: contorul, un aragaz, două cazane. Consumul acestor aparate, pus la baza facturii prezentate consumatorului noncasnic, nu depinde de careva factori meteorologici ci este fixat foarte clar în contract și în Regulament. (f.d. 14 verso, 15).

Colegiul precizează că SA ”Modernus” a contestat practic calculul consumului de gaze și nu faptul intervenției neautorizate la aparatele de măsurare.

Concomitent, Colegiul relevă că în cadrul judecării pricinii, instanța de judecată a creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.

În circumstanțele de fapt și de drept menționate și având în vedere faptul că instanța de apel a aplicat și a interpretat eronat normele de drept material în raport cu circumstanțele cauzei și probele prezentate, iar hotărârea primei instanțe este conformă prevederilor legale și întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural, cu verificarea și aprecierea probelor administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă și nu este necesară verificarea suplimentară a anumitor dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei contestate și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), art.445 alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Societatea cu răspundere limitată "Cahul Gaz".

Se casează decizia din 15 august 2017 a Curții de Apel Cahul, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe acțiuni "Modernus" împotriva Societății cu răspundere limitată "Cahul-Gaz" cu privire la contestarea actului administrativ, cu menținerea hotărârii din 17 mai 2017 a Judecătoriei Cahul cu sediul central.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru